

Vattenhushållning och dess betydelse

16.2.2022

Skyddexpert Viivi Kaasonen

Vad betyder vattenkontroll?

Vattenkontroll har inte bara ett beskrivning men från vattenskydds perspektiv vattenkontroll betyder saktning ner och hållning upp av vatten och jämning ut av rinning.

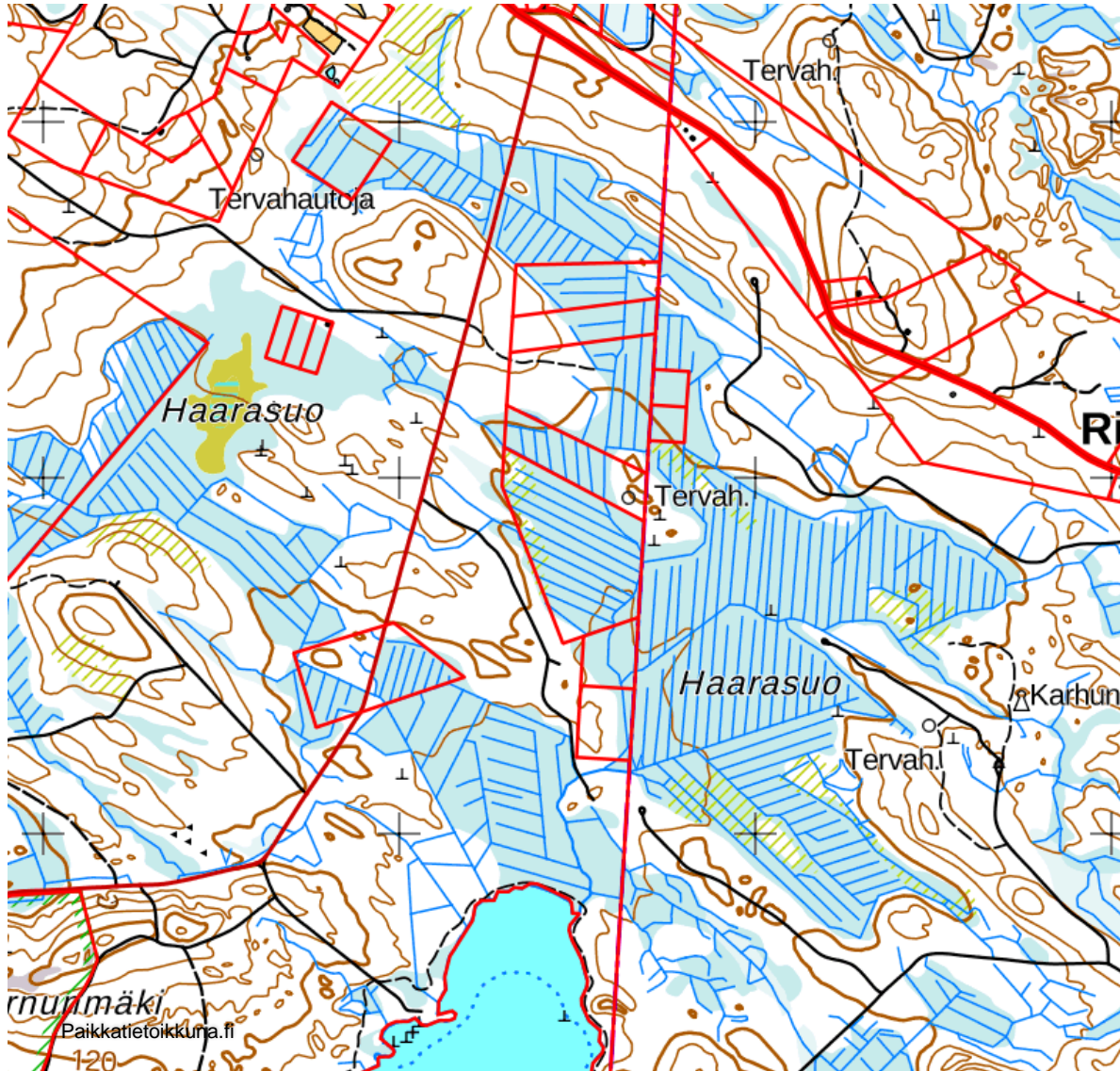
Syftet är att samordna vattenskydd och olika markanvändning sätter.

Övergripande vattenkontroll beaktar olika markanvändning sätter i avrinningsområden.

Centrala markanvändning sätter från vattenkontrolls perspektiv är jord- och skogsbruk och tätorter.

Varför har vi problem med vattenkontroll?

Många avrinningsområden kan inte sakta ner och hålla upp vatten eller jämna ut rinning eftersom:

- ❖ deras skogar och åkrar har utdikats,
  - ❖ bäckar har rätats,
  - ❖ t.ex. våtmarker och myror har torkats
  - ❖ och på bebyggda områden vattentäta ytorna absorberar inte vatten
- Ändringar på avrinningsområden över tiden har minskat områdets vattenhållningsförmåga.

Mars 2017 Risubacka å, Sjundeå å avrinningsområde

Varför vattenkontroll behövs?

Minskat vattenhållningsförmåga leder till:

- ❖ erosionen av flodbädden
- ❖ och översvämningar.
- Belastningen av näringsämnen och fasta ämnen från åkrar och skogar på vattendrag.
- Sämre förhållanden till jord- och skogsbruk.

Bättre vattenkontroll hjälper natur och människor!

Vattenkontroll kommer att bli ännu viktigare i framtiden, särskilt eftersom kraftiga vinterregn ökar i och med klimatförändringen.

Belastning från jord- och skogsbruk

	Fosfori t/a	Typpi t/a	Fosfori %	Typpi %
Jordbruk*	2 200	36 000	62,6	51,6
Skogsbruk**	440	7 300	12,4	10,5

* Ursprung: VEMALA

** Ursprung: MetsäVesi-projektet

Båda belastar vattendrag även om det inte finns problem med vattenkontroll i avrinningsområden → åtgärder i åkrar och skogar behövs också (jordförbättringsmedel, skyddszon...) MEN vattenkontroll åtgärder både förbättrar vattenkontroll och rensar vatten.

Näringsämnen rinner från åkrar & skogar på vattendrag.

- ❖ I jordbruk rinner näringsämnena speciellt från branta åkrar, åkrar som ligger nära vattendrag etc.
- ❖ I skogsbruk rinner näringsämnena speciellt från områden som har en stor del av utdikats myror.

Minskat vattenhållningsförmåga försämrar belastning!

→ Översvämning ökar rinning av näringsämnen.

Erosionen av flodbädden

Jenny Jyrkänkallio-Mikkola

Snabbt rinnande vatten i bäckar och diken eroderar flodbädden.

Bäckar och diken blir djupare och kanter blir brantare.

Brantare kanter smular lätt sönder och faller ner i fåran (speciellt ler jord).

→ Fasta och näringsämnen på vattendrag.

→ Åkrar och skogar kan förlora mycket av jord över tiden.

Hur kan vattenkontroll förbättras?

Många åtgärder håller upp vatten:

- ❖ Våtmarker
- ❖ Tvåstegsdiken
- ❖ Bottentrösklar
- ❖ Sedimenteringsbassänger
- ❖ Ytavrinningsfält och grävavbrott
- ❖ Återställande av myrar
- ❖ Kontinuerligt skogsbruk
- ❖ ...

Åtgärder:

- ❖ kan placeras i t.ex. för fuktig mark,
- ❖ passar oftast till både jord- och skogsbruk
- ❖ och hjälper med vattenkontroll OCH rensar vatten.

Tack!

**Suojellemme luontoa ja
ratkaisemme ympäristöongelmia
– luonnon ja ihmisten hyväksi**

together possible™